ดอกจันทน์

ชื่ออื่น ๆ ดอกจัน รกจันทน์ จันทน์เทศ จันทน์บ้าน

ชื่ออังกฤษ Macis, Mace

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Myristica fragrans* Houtt.

วงศ์ MYRISTICACEAE

ถิ่นกำเนิดและการกระจายพันธุ์ กระจายพันธุ์ในเอเชียเขตร้อน พบได้ในประเทศอินเดีย ศรีลังกา มาเลเซียและกานาดา ในประเทศไทยมีการปลูกทางภาคใต้และภาคตะวันออก

ส่วนที่ใช้ รกแห้งหรือเยื่อหุ้มเมล็ดแห้ง

สารสำคัญ น้ำมันหอมระเหย (สารหลัก myristicin) สารกลุ่ม resorcinols

กลิ่น และรส กลิ่นหอมฉุน รสเผ็ด ร้อน

การใช้ตามภูมิปัญญา สรรพคุณบำรุงโลหิต บำรุงผิวเนื้อให้เจริญ บำรุงธาตุ ขับลมและใช้เป็นเครื่องเทศ ใช้ขับประจำเดือน ทำให้แท้ง ทำให้ประสาทหลอน ประเทศอินโดนีเซียใช้บำรุงธาตุ แก้ปวดข้อ กระดูก

การศึกษาทางเภสัชวิทยา

ฤทธิ์ต่อจิตและประสาท รกจันทน์ทำให้เกิดประสาทหลอนได้

ฤทธิ์ต้านอาการท้องเสีย สารสกัดเฮกเซนมีผลยับยั้งการหลั่งสารพิษจากเชื้อ *E. coli* ที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดการท้องเสีย

ฤทธิ์ต้านการปวดและอักเสบ สารสกัดเมทานอลมีฤทธิ์ต้านการอักเสบในหนู สารสำคัญคือ myristicin

ฤทธิ์ต้านจุลชีพ สารสกัดรกจันทน์มีฤทธิ์ยับยั้งแบคทีเรีย

การศึกษาความเป็นพิษ สาร safrole มีผลกระตุ้นการเกิดมะเร็งตับในหนู น้ำมันทำให้เกิดการระคายเคืองต่อผิวหนังกระต่าย แต่ไม่เกิดการระคายเคืองในคน สาร myristicin ขนาด 10 มิลลิกรัม/กิโลกรัม ไม่ก่อเกิดพิษ แต่มีผลต่อระบบประสาท

ข้อควรระวัง การรับประทานรกจันทน์ปริมาณมาก ๆ จะทำให้เกิดอุณหภูมิร่างกายลดลง แขนขาไม่มีแรง คลื่นไส้ อาเจียน ประสาทหลอน การเต้นของหัวใจผิดปกติและอาจจะตายได้

บรรณานุกรม

https://www.dnp.go.th/botany/mplant/index.html

http://www.worldfloraonline.org/

คณะอนุกรรมการจัดทำตำราอ้างอิงยาสมุนไพรไทย ในคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย. ตำราอ้างอิงยาสมุนไพรไทย เล่ม 2.

กรุงเทพมหานคร: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2558.

นพมาศ สุนทรเจริญนนท์ นงลักษณ์ เรื่องวิเศษ. คุณภาพเครื่องยาไทย จากงานวิจัยสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: บริษัท คอนเซ็พท์ เมดิคัส จำกัด, 2551.

เอกสารนี้จัดทำโดยคลินิกการประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนจีนหัวเฉียว
ใช้เผยแพร่เพื่อเป็นวิทยาทานความรู้แก่ประชาชน